

prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău
Judecător: T. Avasiloaie
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Panov, M. Anton, V. Cotorobai

dosarul nr. 2ra-2181/17

Î N C H E I E R E

20 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Ion Druță
Tamara Chișca-Doneva

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Boldesco Andrian, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Boldesco Andrian împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” cu privire la încasarea diferenței de salariu neachitat la eliberarea de la serviciu și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Boldesco Andrian și a fost modificată hotărârea Judecătoriei Botanica, municipiul Chișinău din 15 noiembrie 2016,

c o n s t a t ă :

La data de 18 august 2016 Boldesco Andrian a depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎS CA „Air Moldova” cu privire la încasarea diferenței de salariu neachitat la eliberarea de la serviciu în sumă de 29 826,21 lei, compensației de 0,1% pentru neachitarea în termen a salariului și repararea prejudiciului moral în sumă de 200 000 lei.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că la data de 21 iunie 2016 a depus cerere de eliberare din funcția de director OCC ÎS CA „Air Moldova”, în care a comunicat direct că conducerea companiei nu-i asigură condițiile necesare de muncă (a fost interzis accesul la poșta electronică de serviciu), dar și faptul că nu i s-a achitat nejustificat o parte din salariu lunar.

Afirmă că la aceeași dată cererea sa a fost acceptată, fiind emis ordinul de eliberare. Iar, la data de 22 iunie 2016 i s-a înmânat carnetul de muncă.

Menționează, că la data de 30 iunie 2016 a fost anunțat telefonic despre reținerea din indemnizația de eliberare pentru două cursuri de instruire/perfecționare: „On Side Dispatch Training” din luna ianuarie 2015 și „On Side Dispatch Training” din perioada 11 aprilie 2016 – 22 aprilie 2016.

Sușține reclamantul, că cursurile de instruire/ perfecționare le-a frecventat la inițiativa conducerii companiei ÎS CA „Air Moldova” și despre valoarea acestor cursuri, precum și necesitatea achitării din cont propriu, nu a fost informat.

Insistă că nu i s-a adus la cunoștință despre modificările contractului de muncă sau ale unor acte departamentale, în ceea ce ține de recuperarea valorii cursurilor de instruire/perfecționare din contul angajatului în caz de demisie.

Indică reclamantul, că la data de 7 iulie 2016 a depus o cerere prealabilă la cancelaria ÎS CA „Air Moldova”, deoarece a considerat neachitarea sumelor convenite ca ilegală, neîntemeiată și nemotivată. A solicitat să-i fie aduse la cunoștință (detaliat) motivele și temeiurile juridice în baza cărora au fost dispuse reținerile din quantumul sumelor ce i se cuvin la eliberare din serviciu; să fie informat în scris despre componentele salariului ce i se cuvenea pentru perioada respectivă (1 iunie 2016 – 21 iunie 2016), despre mărimea și temeiurile reținerilor efectuate, despre suma totală pe care urma să o primească, precum și să se asigure efectuarea înscrierilor respective în registrele contabile potrivit art. 142 alin. (3) Codul muncii, să-i fie eliberate actele care au stat la baza reținerilor bănești susmenționate cu descifrarea detaliată a acestor sume și să-i fie restituită integral suma restantă reținută ilegal pentru pretinsa valoare a cursului de perfecționare cu recalcularea conform art. 330 Codul muncii.

Reiterează reclamantul, că nimeni nu l-a informat despre vre-o decizie vis-a-vis de solicitările sale, iar la data de 7 august 2016 și ulterior la data de 16 august 2016, telefonând cancelariei ÎS CA „Air Moldova”, i s-a comunicat că nu a fost expediat nici un răspuns pe numele său.

Menționează, că situația creată îi provoacă incomodități și umilințe, dat fiind faptul că a activat în cadrul ÎS CA „Air Moldova” mai mult de 10 ani, fără a avea observații sau abateri în serviciu, a primit de-a lungul timpului mulțumiri scrise și premii materiale pentru munca impecabilă în cadrul companiei.

Mai mult ca atât, despre atitudinea factorilor de decizie din cadrul companiei, presiunile care s-au făcut până la eliberarea sa din funcție și despre intenția conducerii ÎS CA „Air Moldova” de a nu-i achita integral restanțele salariale a știut și soția sa, care la acel moment era însărcinată, iar la data de 2 iulie 2016 a pierdut sarcina, urmare a stresului la care a fost expusă din cauzele expuse.

Reclamantul și-a întemeiat pretențiile în baza prevederilor art. art. 85 alin. (1) lit. a), 98, 166 CPC și art. 123, 124, 127, 139, 142, 150, 186, 213 alin. (4), 227 lit. j), 228 alin.(8), 330, 353, 355 Codul muncii.

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 15 noiembrie 2016 a fost admisă parțial acțiunea, fiind încasat de la ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul lui Boldesco Andrian suma de 29 826,21 lei neachitată din suma totală calculată la eliberarea din serviciu și suma de 4 354,62 lei cu titlul de reparare a prejudiciului cauzat pentru neachitarea în termen a plăților pentru eliberarea din serviciu pentru perioada 21 iunie 2016 – 15 noiembrie 2016. S-a încasat de la ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul lui Boldesco Andrian suma de 3 000 lei cu titlul de reparare a prejudiciului moral cauzat prin neachitarea în termen a plăților pentru eliberarea

din serviciu. În rest acțiunea în partea încasării sumei cu titlu de compensare a prejudiciului moral în sumă de 197 000 lei a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017 a fost admis apelul declarat de Boldesco Andrian și a fost modificată hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 15 noiembrie 2016 în partea încasării de ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul lui Boldesco Andrian a prejudiciului moral, fiind majorată suma de la 3 000 lei până la 11 000 lei. În rest, hotărârea a fost menținută.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că din calculul datoriei lui Boldesco Andrian față de ÎS CA „Air Moldova” rezidă, că suma de 29 826, 21 lei a fost cheltuită pentru instruire/ perfecționare: „On Side Dispatch Trening” din luna ianuarie 2015 și „On Side Dispatch Trening” din perioada 11 aprilie 2016 - 22 aprilie 2016 (f. d. 38), fapt care a condiționat reținerea acesteia din salariul calculat reclamantului pentru luna iunie 2016.

Instanța de apel a menționat că reținerea efectuată de către pârât, a fost una incorectă, care contravine normelor imperative ale legii și prin urmare instanța de fond temeinic și legal a dispus încasarea acesteia de la ÎS CA „Air Moldova” în beneficiul lui Boldesco Andrian, or, în cazul participării salariatului la cursurile sau stagiile de formare profesională din inițiativa angajatorului, toate cheltuielile în acest sens sunt suportate de către acesta.

Totodată, instanța de apel cu referire la pretenția privind repararea prejudiciului moral a constatat că suma prejudiciului moral dispus spre încasare de instanța de fond în mărime de 3 000 lei este una neînsemnată, motiv din care urmează a fi majorată.

Astfel, referitor la cuantumul prejudiciului moral care urmează a fi acordat lui Boldesco Andrian, instanța de apel l-a apreciat în mărime de 11 000 lei, sumă ce de fapt reprezintă ceva mai mult de salariul de funcție de 10 690,91 lei (f. d. 32) și este echitabilă în raport cu suma solicitată de acesta, care este una exagerată, ținând cont de comportamentul pârâtei ÎS CA „Air Moldova” manifestat prin neachitarea în termen a plăților cuvenite reclamantului la eliberarea din serviciu, care a cauzat stres soției acesteia, în urma căreia a pierdut sarcina.

La data de 21 august 2017, Boldesco Andrian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii instanței de fond și a deciziei instanței de apel în partea ce se referă la încasarea prejudiciului moral și emiterea în această parte o nouă hotărâre de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că situația creată îi provoacă și până în prezent incomodități și umilințe.

Menționează că știrea despre faptul că nu va primi salariul restant a afectat din punct de vedere psihologic soția sa, care din cauza stresului a suferit un avort spontan.

Sușține că prejudiciul moral cauzat este ireparabil, deoarece nimic nu-i poate înlocui pierderea suportată.

Insistă că instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație suferințele suportate și s-au expus într-un mod evaziv asupra daunei suportate.

În conformitate cu art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, recursul declarat la data de 21 august 2017 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 iunie 2017, se consideră a fi depus în termen.

La data de 9 noiembrie 2017, în adresa intimă ÎS CA „Air Moldova” a fost expediată copia recursului declarat de către Boldesco Andrian, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței.

Însă, intimata nu și-a exercitat dreptul procedural în termenul prevăzut de lege și nu a depus referință.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Boldesco Andrian în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Boldesco Andrian, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de către Boldesco Andrian.

În conformitate cu art. art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către Boldesco Andrian, se consideră inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Tamara Chișca-Doneva